

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Права людини та процеси глобалізації в сучасному світі»

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 «Право»

Рік навчання   1 , семестр   2

Форма навчання   денна

Кількість кредитів ЄКТС   5

Мова викладання   українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кідалов Сергій Олександрович, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук, доцент

(067)-100-55-97, viber;

kidalov_s@nubip.edu.ua;

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Права людини та процеси глобалізації в сучасному світі» - ознайомлення здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право із дослідженням стану прав людини в умовах глобалізації, яка істотно корегує взаємини людини і держави. У процесі вивчення дисципліни будуть розглядатися проблеми глобалізму і регіоналізму, впливу цивілізаційних і соціокультурних чинників на забезпечення прав людини. Також, будуть досліджуватися соціально-економічні, демографічні, міграційні, екологічні напрямки глобалізаційних процесів в співвідношенні з правами людини, а також міжнародно-правові механізми їх захисту. Особливу увагу при вивченні даної дисципліни буде приділено аналізу причин зростання міжнародної злочинності і тероризму.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Права людини та процеси глобалізації в сучасному світі» є:

1) аналіз та оволодіння стану прав людини в найважливіших сферах глобалізації суспільних відносин, у який входить людина сучасного світу: соціальних, екологічних, демографічних, міграційних.

2) дослідження позитивних та негативних аспектів взаємовідносин прав та інтересів людини з глобалізаційними процесами, роль держав, які покликані відстоювати та захищати права та свободи людини та народів.

3) здобувачі отримають конкретні знання у сфері захисту прав людини в процесі їх глобалізації, оволодіють сучасними способами міжнародного механізму захисту цих прав та уявлення про принципи рівності та справедливості.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні:

знати:

1) сутність та співвідношення понять «права», «свободи» та «обов'язки» у контексті правового статусу людини та громадянина;

2) обмеження прав і свобод людини, різниця між правомірним та неправомірним обмеженням;

3) інституції, функції та інструменти громадянського суспільства; парадигму сталого розвитку, його базові концепції та цілі;

4) роль інституту прав людини в контексті досягнення цілей сталого розвитку.

вміти:

1) об'єктивно аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у дискурсах теоретичного та практичного характеру, що стосуються сфери прав людини;

2) запобігати незаконному обмеженню власних прав та свобод у повсякденному житті;

3) реалізовувати стратегії роботи з інститутами громадянського суспільства для навчання, наукових досліджень та у професійній діяльності;

4) сформувати розуміння основних проблем та перешкод, які супроводжують процес сталого розвитку в Україні та світі, вказати на шляхи розв'язання таких проблем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в галузі права.

Загальні компетентності:

здатність ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження, що приводять до отримання нових знань у сфері правничої науки;

здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

Фахові компетентності:

набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження

здатність знаходити, контекстуалізувати та інтерпретувати значну кількість теоретичного та нормативного матеріалу;

здатність аналізувати методологічні проблеми загальної теорії права, галузевих юридичних наук;

Спеціальні компетентності:

знання та розуміння предметної області дослідження;

здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери;

здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей в межах предметної області дослідження;

Програмні результати навчання:

глибоко розуміти теорію та методологію юридичних досліджень та вміти їх застосовувати для ідентифікації наукових гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності;

застосувати ідеї та концепції сучасної теорії права і держави, основних інститутів галузевих юридичних наук для розв'язання завдань наукового дослідження;

інтегрувати положення теорії держави і права, галузевих юридичних наук з метою отримання нових науково-обґрунтованих результатів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
<p>Тема 1. Права людини в глобалізованому світі</p> <p>Тема 2. Захист соціально-економічних прав в сучасному світі</p> <p>Тема 3. Захист прав людини та демографічні процеси</p>	6/6	<p>1) Знати сутність та співвідношення понять «права», «свободи» та «обов'язки» у контексті правового статусу людини та громадянина.</p> <p>2) Вміти: об'єктивно аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у дискурсах теоретичного та практичного характеру, що стосуються сфери прав людини;</p>	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Дослідити основні права і свободи людини в глобалізованому світі.</p> <p>2. Проаналізувати соціально-економічні права громадян, права в галузі екології й культури.</p> <p>3. Дослідити основні гарантії в механізм захисту основних прав і свобод громадян України.</p> <p>Самостійна робота: підготуйте презентації з таких тем: Основні права і свободи людини і громадянина, їх правове регулювання в глобалізованому світі; Соціальні права громадян України, їхня загальна характеристика; Юридичні гарантії захисту прав і свобод людини та громадянина.</p>	<p>За практичні заняття – 70 балів</p> <p>Контрольно-модульна робота – 30 балів</p>

<p>Тема 4. Екологічні права, їх види, загальна характеристика в умовах їх глобалізації</p> <p>Тема 5. Глобалізація та розвиток міграційного законодавства</p> <p>Тема 6. Міжнародний захист прав людини та процеси глобалізації</p> <p>Тема 7. Регіоналізм і права людини</p> <p>Тема 8. Принципи і норми міжнародного гуманітарного права – консолідуюча основа захисту прав людини в військових конфліктах.</p> <p>Тема 9. Кримінально-правові аспекти охорони прав людини та боротьба з міжнародним тероризмом</p> <p>Тема 10. Права людини та злочинність у глобалізованому світі</p>	<p>24/24</p>	<p>1) Знати обмеження прав і свобод людини, різниця між правомірним та неправомірним обмеженням; інституції, функції та інструменти громадянського суспільства; парадигму сталого розвитку, його базові концепції та цілі; роль інституту прав людини в контексті досягнення цілей сталого розвитку;</p> <p>2) вміти запобігати незаконному обмеженню власних прав та свобод у повсякденному житті; реалізовувати стратегії роботи з інститутами громадянського суспільства для навчання, наукових досліджень та у професійній діяльності; сформулювати розуміння основних проблем та перешкод, які супроводжують процес сталого розвитку в Україні та світі, вказати на шляхи розв'язання таких проблем.</p>	<p>Практичні завдання:</p> <p>1) Підготовка до обговорення таких питань: Екологічні права громадян України, їх види, загальна характеристика. Правове становище міграції в умовах глобалізації. Універсальні міжнародно-правові стандарти і механізми забезпечення прав людини. Регіональні системи захисту прав людини. Обмеження прав та свобод людини. Права та свободи людини в умовах надзвичайного стану. Написати есе на тему: «Правове забезпечення простору свободи, безпеки і правосуддя у глобалізованому світі».</p>	<p>За практичні заняття – 70 балів</p> <p>Контрольно-модульна робота – 30 балів</p>
---	--------------	---	--	---

Всього	30/30	70
Екзамен		30
Всього за курс		100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедалайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посібник Відп. редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губерський – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 640с. Міжнародне гуманітарне прав. – С.352-412.
2. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. Т.І.Дудаш. 3-тє видання, стереотипне. К.: Алерта, 2016. 488с.
3. Колодій, А. М. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: підручник А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. К. : Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. 350 с.
4. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: учеб.для студентов юрид. фак. и вузов И.И. Лукашук. М.: Волтерс Клувер, 2008. С. 33-38.
5. Мальський М. З. , Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 2-е вид., перероблене і доп. – К.: Кобза, 2003. – 528с.
6. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. В.В.Мицик, М.В.Буроменський, М.М.Гнатівський та ін.; за заг.ред. В.В.Мицика. Харків: Право, 2019.-624 с. Міжнародне право прав людини. С. 93-153.
7. Міжнародне право: Навч. посібник За ред. М.В. Буроменського К.: Юрінком Інтер, 2005. – 336с.
8. 12.Міжнародне право: Основні галузі: Підручник За ред. В.Г. Буткевича. К.: Либідь, 2010. 816с.
9. Міжнародне право: підручник Ліпкан В.А., Антипенко В.Ф., Акулов С.О. та ін. заг.ред. В.А.Ліпкана. К.: КНТ, 2015. – 759 с.

10. Міжнародне публічне право: підручник В.М. Репецький, В.М. Лисик, М.М. Микієвич та ін.; за ред. В.М. Репецького. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2012. 437с.

11. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підруч. В. В. Мицик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. К. : Промінь, 2010. - 722 с.

12. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України): навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2013. 376 с. 93-80.

13. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини. Сімф.: Таврія, 2009. – 224 с.

14. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: навч. посіб. О.В. Сердюк, О.Я. Трагнюк, І.В. Яковюк та ін.; за заг. ред. І.В. Яковюка. Харків : Право, 2018.- 374с.

Додаткова:

1. Альчук, М. Права людини: філософсько-правовий дискурс. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2014. Вип. 4. С. 7-14.

2. Анцупова, Т. Забезпечення послідовності прецедентного права Європейського суду з прав людини: роль Великої палати. Право України. 2013. № 10. С. 162-170.

3. Базов О. Реалізація права на свободу вираження поглядів та свободу мирних зібрань у контексті юрисдикції Європейського суду з прав людини. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2016. № 1. С. 26-31.

4. Битяк, Ю. Права і свободи людини в умовах глобалізації. Філософія права і загальна теорія права. 2013. № 2. С. 80-93.

5. Буткевич, В. Європейська конвенція з прав людини і основних свобод: генеза намірів і права. Право України. 2010. № 10: Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 60 років. С. 60-88.

6. Волкова, Л. Обмеження в реалізації права на мирні зібрання відповідно до ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. 2015. № 3-4. С. 59-67.

7. Горобець, Н. Г. Огляд стану виконання рішень Європейського суду з прав людини в контексті захисту права власності. Часопис Київського університету права. 2015. № 1. С. 293-299.

8. Горобець, Н. Г. Поняття та сутність права власності в контексті Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини. Часопис Київського університету права. 2014. № 4. С. 307- 312.

9. Дамірлі, М. Європейська конвенція з прав людини як ключовий елемент системи права Ради Європи. Право України. 2010. №

10 : Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 60 років. С. 98-104.

10. Ільченко, І. Звернення до Європейського Суду з прав людини як спосіб захисту права власності. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 6. С. 14-18.

11. Климович, О. Право прав людини як *jus cogens* сучасного міжнародного права. Право України. 2008. № 1. С. 30-34.

12. Кретова, І. Тлумачення положень про права людини Страсбурзьким судом: основні принципи та доктрини. Вісник Національної академії правових наук України : зб. наук. пр. 2014. № 4. С. 165-176.

13. Мукан Б. Передумови виникнення та формування національних органів у справах Європейського Суду з прав людини. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2016. Vol. 3, Iss. 6. С. 66-74.

14. Новіков Д. В. Гарантії захисту права власності у практиці Європейського суду з прав людини. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 92-98.

15. Олійник А. Ю. Регулювання основних свобод людини і громадянина нормами міжнародного права в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 12. С. 37-43.

16. Прокопчук Ю. Міжнародні стандарти захисту права людини на працю в актах ООН. *Право України*. 2011. № 10. С. 297-303.

17. Рабінович, П. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістова класифікація. *Право України*. 2010. № 2. С. 18-24.

18. Севостьянова, Н. І. Звернення до Європейського суду з прав людини як реалізація права на правосуддя: монографія / Н. І. Севостьянова. Одеса : Фенікс, 2012. 216 с.

19. Стрельцова, О. Становлення та розвиток принципу основних прав людини як джерела права Європейського союзу. *Право України*. 2003. № 11. С. 158-162.

20. Тимченко, Г. Практика Європейського суду з прав людини в аспекті реалізації принципу верховенства права. *Право України*. 2014. № 5. С. 203-213.

21. Ткачук О. С. Класифікація елементів права на справедливий суд: національна теорія та практика Європейського Суду з прав людини. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 71-77.

22. Яковенко А. В. Європейська практика розгляду справ Європейського суду з прав людини щодо невиконання судових рішень в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 3. С. 137-139.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://portal.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.ac-rada.gov.ua> – офіційний сайт Рахункової палати України.
3. <http://www.ccu.gov.ua> – офіційний сайт Конституційного Суду України.
4. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
5. <http://www.ombudsman.kiev.ua> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України.
6. <http://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
<http://www.rainbow.gov.ua> – офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони